

Az egyéni vállalkozók átalányadózásának alapvető szabályai

Az egyéni vállalkozók a vállalkozói tevékenységből származó jövedelmük kiszámítása és az azzal összefüggő adókötelezettségek meghatározása során a kisadózó vállalkozók tételes adóján (új kata) kívül többféle adózási mód közül választhatnak, ezek az átalányadózás és a vállalkozói személyi jövedelemadó. Az átalányadózás bizonyos szempontok alapján, például a jövedelem és az adókötelezettség kiszámításának szabályait, az adminisztrációs kötelezettségeket figyelembe véve, előnyösebb lehet a vállalkozói személyi jövedelemadó szabályainak alkalmazásához képest.

Ebben a tájékoztatóban az átalányadózás alapvető szabályait ismertetjük. A szabályok ismerete azok számára is fontos lehet, akik az új kata szabályait nem alkalmazhatják.

Tartalom

1. Ki választhatja az átalányadózást?	1
2. Meddig alkalmazható az átalányadózás?	2
3. Hogy kell megállapítani a jövedelmet?	3
4. Adóelőleg-fizetés, adófizetés, személyijövedelemadó-bevallás	4
5. Nyilvántartás	6
6. Járulék, és szociális hozzájárulási adó	6

1. Ki választhatja az átalányadózást?

A korábbi évekkel ellentétben 2023-ban átalányadózás választásakor már nem kell feltételként vizsgálni a megelőző adóév bevételének összegét.

Az átalányadózás választásának joga **a tevékenységét év közben kezdő** egyéni vállalkozót is megilleti. A kezdő egyéni vállalkozó a NAV-hoz történő bejelentkezés során a **Webes Ügysegéden** keresztül jelentheti be, hogy adókötelezettségeit az átalányadózás szabályai szerint kívánja teljesíteni.

Az is dönthet az átalányadózás mellett, aki tevékenysége alapján nem az Evecvtv.¹ szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban van bejegyezve (például az egyéni ügyvéd).

A 2023-ban tevékenységet folytató katás egyéni vállalkozó az átalányadózás szabályainak alkalmazását a **23T101E** adatlapon jelentheti be a NAV-hoz.

Az Szja tv. szerint vállalkozói személyi jövedelemadózást alkalmazó egyéni vállalkozó, ha 2023-ban átalányadózást választ, ezt a szándékát a személyi jövedelemadó bevallásában

¹ Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény.

(22SZJA) jelezheti, amelyet 2023. május 20-ig kell benyújtani. A bevallásban jelzett választása a teljes 2023-as adóévre szól (amennyiben az átalányadózás feltételeinek megfelel).

2. Meddig alkalmazható az átalányadózás?

Az átalányadózás szabályai addig alkalmazhatóak, amíg az adóévben az egyéni vállalkozó vállalkozói bevétele

- **az éves minimálbér² tízszeresét, azaz a 27 millió 840 ezer forintot,**

- **a kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozó bevétele az éves minimálbér ötvénszeresét, azaz a 139 millió 200 ezer forintot**

nem haladja meg.³

Figyelem! A tevékenységet év közben kezdő vagy megszüntető egyéni vállalkozó esetében a bevételi értékhatárokat időarányosan kell figyelembe venni!

A jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján folyósított **támogatás összege** ezeket a **bevételi értékhatárokat megemeli**, de a költségek fedezetére, fejlesztési célra folyósított támogatás összege nem számít vállalkozói bevételnek. Az utóbbi támogatásokkal összefüggő adókötelezettségeket az önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó szabályok szerint kell teljesíteni.

Az átalányadózás kizárólag az egyéni vállalkozói **tevékenység egészére választható.**

A tevékenységet folytató egyéni vállalkozó az átalányadózás következő adóévre történő **megszüntetéséről az előző évre benyújtott személyijövedelemadó-bevallásban nyilatkozhat.** Ez a nyilatkozat visszavonásig érvényes.

Megszűnik az átalányadózásra való jogosultság, ha az egyéni vállalkozó terhére a NAV számla- vagy nyugtaadási kötelezettség elmulasztásáért mulasztási bírságot állapított meg. Ilyenkor az átalányadózásra való jogosultság megszűnésének időpontja a határozat véglegessé válásának napja.⁴

Ha az átalányadózó egyéni vállalkozó **megszünteti az átalányadózást**, vagy az arra való jogosultsága megszűnik, ismételten átalányadózást az azt követő 12 hónapra nem választhat.

3. Hogy kell megállapítani a jövedelmet?

Az átalányban megállapított jövedelem kiszámításakor a **vállalkozói bevételt⁵ kell alapul venni**, amelyet a vállalkozói tevékenységhez kapcsolódó kedvezményekkel nem lehet csökkenteni. A bevételből a jövedelem az egyes tevékenységek szerint különböző mértékben, **meghatározott költséghányad** (költségátalány) levonásával állapítható meg.

² Az Szja tv. 3. § 84. pontja alapján az éves minimálbér az év első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenkétszerese. 2023.január 1-jén a havi minimálbér összege 232 000 forint, ezért az éves minimálbér ennek tizenkétszerese, azaz 2 784 000 forint. Az értékhatárt nem befolyásolja, hogy 2023. december 1-jétől a havi minimálbér 266 800 forintra emelkedett.

³ Szja tv. 50. § (1) bekezdés c) pontja és 52. § (1) bekezdés a) pontja.

⁴ Szja tv. 55. §.

⁵ Vállalkozói bevétel az Szja tv. 4. és 10. számú melléklete szerinti bevétel.

A költséghányad megállapításánál nem a bejelentett tevékenység az irányadó, hanem az, hogy mely tevékenységből származott bevétele az egyéni vállalkozónak. Ez az általa kiállított bizonylat alapján állapítható meg.

Az egyes tevékenységekhez kapcsolódó költséghányadok:⁶

	Az egyéni vállalkozó tevékenységének típusa	A vállalkozói bevételből levonható költséghányad
1.	A 2-3. pontba nem tartozó bármely tevékenység	40%
2.	Az Szja tv. 53. § (2) bekezdésében meghatározott ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység, vagy kizárólag a (2) bekezdésben meghatározott és a c) pont szerinti kiskereskedelmi tevékenység (pl. építőipari szolgáltatás, fodrászat, szépségápolás, gépjármű-, számítógép-, háztartási cikk-javítás, vendéglátó tevékenység, személygépjármű-vezető képzés)	80%
3.	Kizárólag kiskereskedelmi tevékenység	90%

Ha az egyéni vállalkozó tevékenysége év közben úgy változik, hogy a korábban alkalmazottnál alacsonyabb költséghányad alkalmazására lett jogosult, akkor a változást megelőzően keletkezett bevételeire is csak az utóbbit alkalmazhatja.

Adómentes az átalányadózó egyéni vállalkozó e tevékenységéből származó, átalányban megállapított jövedelmének az éves minimálbér felét meg nem haladó része.⁷

Így tehát nem kell személyi jövedelemadót fizetnie az átalányadózó egyéni vállalkozónak, ha az átalányban megállapított jövedelme 2023-ban nem haladja meg az 1 392 000 forintot. **Ha az egyéni vállalkozó év közben tér át az átalányadózásra, az adómentes jövedelmet nem kell arányosítani, akkor is az 1 392 000 forintos határral számolhat.**

Az átalányban megállapított jövedelem adóköteles része **az összevont adóalapba tartozik.**

Az átalányadózás időszaka alatt elszámoltnak kell tekinteni az összes költséget és az erre az időszakra jutó értékcsökkenési leírást is, továbbá az elhatárolt veszteség évenkénti 20-20%-át is elszámoltnak kell tekinteni.

Például, ha egy grafikai tervezéssel foglalkozó egyéni vállalkozó 2023. január 1-jétől áttér az átalányadózásra, és az adóévben 7 000 000 forint vállalkozói bevétele keletkezik, akkor az átalányban megállapított jövedelme 4 200 000 forint, mivel 40%-os költséghányadot vonhat le a bevételéből.

A 4 200 000 forint átalányban megállapított jövedelemből 1 392 000 forint adómentes, tehát a 2 808 000 forint 15%-át, azaz 421 000 forintot kell személyi jövedelemadóként megfizetnie.

⁶ Szja tv. 53. §.

⁷ Szja tv. 1. számú melléklet 4.48. pontja.

4. Adóelőleg-fizetés, adófizetés, személyijövedelemadó-bevallás

Az átalányadózó egyéni vállalkozónak **nem kell adóelőleget megállapítania**, amíg az **átalányban megállapított jövedelme az adóévben nem haladja meg az éves minimálbér felét, azaz 2023-ban az 1 392 000 forintot.**⁸

Ha az adóelőleg-alap meghaladja az 1 392 000 forintot, akkor az **adóelőleget csak az ezt meghaladó adóelőleg-alap után kell megfizetni.**

Az előző példánál maradva, ha a grafikai tervezéssel foglalkozó egyéni vállalkozó 2023-ra átalányadózást választ és 2023. március végéig 2 500 000 forint, majd 2023. június 30-áig további 4 500 000 forint vállalkozói bevétele keletkezik, akkor a harmadik és a negyedik negyedévben fizetendő adóelőleget a következőképpen kell megállapítania:

Az első negyedévben az átalányban megállapított jövedelme a 40%-os költséghányad alkalmazásával 1 500 000 forint. Az 1 392 000 forintos adómentes értékhatárt meghaladóan 108 ezer forint összegű adóköteles jövedelme keletkezett, ezért ebben a negyedévben 16 200 forint adóelőleget kell fizetnie.

A második negyedévben az átalányban megállapított jövedelme 2 700 000 forint (4 500 000 x 0,6), így a fizetendő adóelőleg 405 000 forint (2 700 000 forint x 15%).

Az átalányadózó egyéni vállalkozó az összevont adóalap részét képező adóköteles átalányban megállapított jövedelemből – a feltételek megléte esetén – négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményét, 25 év alatti fiatalok kedvezményét, 30 év alatti anyák kedvezményét, személyi kedvezményt, első házások kedvezményét, családi **kedvezményt** érvényesíthet.

A családi kedvezmény érvényesítésére jogosult, biztosított átalányadózó egyéni vállalkozó családi járulékkedvezményt⁹ vehet igénybe, melynek havi összegét a negyedévente benyújtandó **2358-as járulékbevallásban** kell bevallania.

Az egyéni vállalkozói tevékenységgel összefüggő **adóelőleget negyedévente, a negyedévet követő hó 12-éig kell megfizetni.** A személyijövedelemadó-bevallásában negyedéves bontásban kell szerepeltetni a megfizetett adóelőleget.

A személyijövedelemadó-bevallási határidő az adóévet követő év május 20-a. A NAV a nyilvántartásaiban szereplő adatok alapján az egyéni vállalkozóknak is elkészíti az adóbevallási tervezetet, melyet az egyéni vállalkozónak ki kell egészítenie a vállalkozói jövedelmének és az azzal összefüggő adókötelezettségeinek megállapításához szükséges adatokkal.

Kivétel, ha az egyéni vállalkozó a vállalkozási tevékenységét az adóév egészében szüneteltette és ezzel összefüggésben bevallási kötelezettség nem terheli. Aki a tevékenységét megszünteti, annak is az éves adóbevallás benyújtásakor kell számot adnia az egyéni vállalkozásból származó jövedelméről.

⁸ Szja tv. 47. § (4a) bekezdés.

⁹ Tbj. 34. §-a és 80. §-a.

5. Nyilvántartás

Az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó – ha áfalevonási jogát nem érvényesíti – **csak bevételi nyilvántartást vezet** (a pénztárcönyv bevételi adatait vezeti).

Ha az átalányadózásra jogosultság az adóévben bármely ok miatt megszűnik, a részletes bevételi és költségnyilvántartást, illetőleg pénztárcönyvvezetést, valamint a szükséges részletező nyilvántartások vezetését haladéktalanul meg kell kezdeni. Ilyen esetben az átalányadózás időszaka alatt keletkezett költségeket a nyilvántartásba egy összegben be kell jegyezni, mert az átalányadózásra való jogosultság az adóév elejéig visszamenőlegesen szűnik meg, vagyis az egyéni vállalkozó a teljes adóévre a vállalkozói személyi jövedelemadó szabályai szerint adózik.

Az átalányadózó egyéni vállalkozónak a bevétel megszerzése érdekében felmerült kiadásairól szóló számlákat és más bizonylatokat az adó utólagos megállapításához való jog elévüléséig meg kell őriznie.

6. Járulék-, és szociális hozzájárulási adó

A járulék- és szociális hozzájárulási adó-fizetési kötelezettség megállapítása során első lépésként meg kell határozni az átalányadózó egyéni vállalkozó társadalombiztosítási szempontból releváns „státuszát”, melynek megfelelően az egyéni vállalkozó tevékenységét végezheti:

- főfoglalkozásúként
- heti 36 órás munkaviszony / nappali tagozatos tanulmányok folytatása mellett, vagy
- nyugdíjasként

Emellett figyelemmel kell lenni a járulékalap meghatározása során az átalányban megállapított jövedelem adómentes összegére (2023. évben 1 392 000 forint) is.

6. 1. Főfoglalkozású átalányadózó egyéni vállalkozó

2023. január 1-jétől a biztosítottnak minősülő átalányadózó egyéni vállalkozót havonta terhelő társadalombiztosítási járulék alapja az év elejétől a tárgynegyedév utolsó napjáig átalányban megállapított, személyi jövedelemadó köteles jövedelem, csökkentve az év korábbi negyedévében, negyedéveiben járulékalapként figyelembe vett összeggel, elosztva annyi hónappal, ahány hónapban az egyéni vállalkozói biztosítási jogviszony a tárgynegyedévben (akár egyetlen napig is) fennállt.

Ha az átalányadózó egyéni vállalkozó társadalombiztosítási jogviszonya nem az év elején jött létre, a járulékkötelezettség összegét a biztosítási jogviszony létrejöttétől kell kiszámítani. A tárgynegyedév utolsó napja előtt megszűnt jogviszony esetében a járulékfizetési kötelezettség az egyéni vállalkozó biztosítási jogviszonyának megszűnéséig áll fenn.

Az ún. „göngyölitéses módszer” szerint negyedévente össze kell adni az aktuális negyedévben, illetve a megelőző negyedévben (negyedévekben) megszerzett szja-köteles jövedelmet és abból ki kell vonni a megelőző negyedévben (illetve negyedévekben) járulékalapként figyelembe vett összeget. Az így meghatározott összeget annyi hónappal kell elosztani, ahány hónapban az egyéni vállalkozó a tárgynegyedévben biztosított volt. A számításnál minden olyan hónapot

figyelembe kell venni, amelyben a vállalkozó biztosítási jogviszonya legalább egy napig fennállt.

Az átalányadózó egyéni vállalkozó éves minimálbér felét el nem érő jövedelme továbbra is szja-mentes, ezért ez a jövedelemrész nem képez járulékalapot.

A biztosított egyéni vállalkozó társadalombiztosítási járulékának alapja 2023-ban is havonta legalább a minimálbér, ezért, ha a göngyölítéssel kiszámított havi összeg kisebb ennél, a járulékot az adott hónapra a minimálbér után kell megfizetni.

Az egyéni vállalkozókra vonatkozó rendelkezésekben említett minimálbér a tárgy hónap első napján, a teljes munkaidőre érvényes garantált bérminimum havi összege, ha az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége vagy a társas vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, ennek hiányában a tárgy hónap első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összege.

2023. január-november hónapokra a minimálbér összege tehát 232 000 forint, a garantált bérminimum összege pedig 296 400 forint.

A minimálbér és a garantált bérminimum 2023. december 1-jei változására tekintettel 2023. december hónapra már 266 800 forintot, illetve garantált bérminimum alkalmazása esetében 326 000 forintot kell figyelembe venni.

A tb járulék számításához hasonló módszerrel kell az átalányadózó egyéni vállalkozót terhelő szociális hozzájárulási adó összegét is meghatározni.

Az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozót saját maga után havonta terhelő szociális hozzájárulási adó alapja az év elejétől (biztosítási jogviszony keletkezésétől) a tárgy negyedév utolsó napjáig (az egyéni vállalkozói biztosítási jogviszony megszűnéséig) átalányban megállapított, személyi jövedelemadó köteles jövedelem, csökkentve az év korábbi negyedévében, negyedéveiben adóalapként figyelembe vett összeggel, elosztva annyi hónappal, ahány hónapban az egyéni vállalkozói biztosítási jogviszony a tárgy negyedévben (akár egyetlen napig is) fennállt, azzal, hogy az adóalap nem lehet kisebb az adóalap megállapításának különös szabályai szerint megállapított összegnél.

Az egyéni vállalkozót saját maga után havonta terhelő adó alapja legalább a minimálbér 112,5 százaléka. Az egyéni vállalkozók szocho-kötelezettsége tekintetében minimálbér a tárgy hónap első napján, a teljes munkaidőre érvényes garantált bérminimum havi összege, ha az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége vagy a társas vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, ennek hiányában a tárgy hónap első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összege.

2023. január-november hónapokra a szociális hozzájárulási adó alapja havonta legalább 261 000 forint, garantált bérminimum alkalmazásakor 333 450 forint.

A minimálbér és a garantált bérminimum 2023. december 1-jei változására tekintettel 2023. december hónapra már 300 150 forintot, illetve garantált bérminimum alkalmazása esetében 366 750 forintot kell figyelembe venni.

Például egy étel házhozszállítási tevékenységet végző egyéni vállalkozónak a havi 232 000 forint összegű minimálbér, egy kozmetikusnak viszont a havi 296 400 forint összegű garantált bérminimum figyelembevételével kell számolnia

Amíg tehát az egyéni vállalkozónak az átalányban megállapított jövedelme az adóévben **nem haladja meg az adómentes jövedelemrész összegét**, azaz az 1 392 000 forintot, addig a tb-járulékot havonta a minimálbér/garantált bérminimum, a szociális hozzájárulási adót pedig havonta a minimálbér/garantált bérminimum 112,5%-a után kell megállapítania. Ez azt jelenti, hogy nem mentesül a járulék- és szociális hozzájárulásiadó-fizetés alól abban a hónapban sem, amikor kizárólag adómentes átalányban megállapított jövedelmet szerzett.

Ha viszont az átalányban megállapított jövedelme **meghaladja az 1 392 000 forintot**, akkor vizsgálni kell, hogy a tárgynegyedévi jövedelemadatok alapján az adott hónapra vonatkozóan meghatározott göngyölt járulékalap, illetve szocho-alap eléri-e a tb-járulékos szempontjából a minimálbér/ garantált bérminimumot, szociális hozzájárulási adó szempontjából pedig a minimálbér/garantált bérminimum 112,5%-át. Ha meghaladja, akkor a tb-járulékos és a szociális hozzájárulási adó alapja az adott negyedévben a göngyölítéssel megállapított járulékos, illetve szocho-alap.

Amennyiben az egyéni vállalkozó a hónap egészében úgynevezett kieső idővel rendelkezik (például egész hónapban táppénzben, gyekben, gyedben részesül), az adott időszakban befolyt jövedelem alapján a „göngyölítéses” járulékosmegállapítás ezen hónapokra nézve is eredményezhet járulékoskötelezettséget. Kivételt képez ez alól az az eset, ha az egyéni vállalkozó a tevékenységét a hónap minden napján szünetelteti, mert az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének ideje alatt szünetel a biztosítás.

Például ha a harmadik negyedévben a vállalkozói tevékenység július 20-tól szeptember 20-ig szünetel, akkor a göngyölítés során csak két hónapra számítunk göngyölt járulékos-, és szocho-alapot, vagyis kettővel osztunk. A szüneteléssel teljesen lefedett hónapra nem kell fizetni sem tb járulékos, sem szociális hozzájárulási adót.

A tb-járulékos és a szociális hozzájárulási adót az '58-as bevallásban kell bevallani és megfizetni a tárgynegyedévet követő hónap 12. napjáig.

Példa a tb járulékos számítására

A példabeli esetben az átalányadózó egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége nem igényel középfokú iskolai végzettséget.

2023.	Átalányban megállapított jövedelem	Adóköteles jövedelem	Kieső idő	Göngyölt járulékoskalap	Tényleges járulékoskalap
január	300.000	0		36.000	232.000
február	400.000	0	táppénz február 4-28. minimum járulékoskalap: $232.000/30 \cdot 3 = 23.200$	36.000	36.000
március	800.000	108.000		36.000	232.000
I. n.év	1.500.000	108.000			500.000
április	0	0		69.333	232.000

május	200.000	200.000		69.333	232.000
június	400.000	400.000		69.333	232.000
I-II. n.év	2.100.000	708.000			1.196.000
július	0	0		406.000	406.000
augusztus	0	0	szünetelés aug. 1-31.	-	-
szeptember	1.300.000	1.300.000		406.000	406.000
I-III. n.év	3.400.000	2.008.000			2.008.000
október	300.000	300.000		200.000	232.000
november	300.000	300.000		200.000	232.000
december	0	0	táppénz december 1-5. minimum járulékalap: $266.800/30*26=231.227$	200.000	231.227
I-IV. n.év	4.000.000	2.608.000			2.703.227

Családi járulékkedvezmény

Az Szja tv. szerinti családi kedvezmény érvényesítésére jogosult biztosított átalányadózó egyéni vállalkozó és - a családi kedvezményt megosztással érvényesítő - biztosított házastársa, élettársa családi járulékkedvezményre jogosult.¹⁰

A családi járulékkedvezmény csökkenti a biztosított egyéni vállalkozó által fizetendő társadalombiztosítási járulék összegét.

A családi járulékkedvezmény összege a biztosított egyéni vállalkozót megillető, az Szja tv. szerinti családi kedvezmény összegéből

a) az általa vagy

b) az Szja tv. szerinti családi kedvezmény közös igénybevételére jogosult biztosítottak által közösen vagy

c) a biztosított egyéni vállalkozó és a családi kedvezményt megosztással érvényesítő biztosított házastársa, élettársa által együttesen vagy

d) a b) és c) pont szerinti biztosítottak által együttesen

ténylegesen érvényesített családi kedvezménnyel csökkentett összeg 15 százaléka, de legfeljebb a társadalombiztosítási járulék összege.

A családi járulékkedvezményt a göngyölítéssel megállapított járulékalapot terhelő társadalombiztosítási járulék erejéig lehet érvényesíteni, azzal, hogy a járulékkedvezményt az átalányadózást alkalmazó, főfoglalkozású¹¹ egyéni vállalkozó e tevékenységéből származó jövedelme adómentes részével egyező nagyságú járulékalap után fizetendő járulék terhére is érvényesítheti. Ha az átalányadózást alkalmazó, főfoglalkozású egyéni vállalkozó járulékalapjaként a minimálbért köteles figyelembe venni, a járulékkedvezmény az e járulékalapnak az átalányban megállapított jövedelmet (akkor is, ha az adómentes) meg nem haladó nagyságú része után fizetendő járulék terhére is érvényesíthető.

A családi járulékkedvezmény év közti érvényesítése¹²

A biztosított átalányadózó egyéni vállalkozó által érvényesíthető családi járulékkedvezmény havi összege:

¹⁰ Tbj. 34. §.

¹¹ A Tbj. 42. § (2) bekezdés a)-b) pontjában nem említett egyéni vállalkozó.

¹² Tbj. 80. §.

- a családi kedvezmény havi összege (közös érvényesítés esetén a biztosított egyéni vállalkozóra jutó összege) és
- az átalányban megállapított jövedelem havi összege

után megállapított személyi jövedelemadó adóelőleg-alap különbözetének - ha az pozitív - 15 százaléka, de **legfeljebb a göngyöltéssel megállapított járulékalap** után fizetendő járulék.

Ha az átalányadózást alkalmazó, főfoglalkozású egyéni vállalkozó az adott havi járulékalapjaként a **minimálbért** köteles figyelembe venni, a járulékkedvezmény az e járulékalapnak az átalányban megállapított havi jövedelmet (akkor is, ha az adómentes) meg nem haladó nagyságú része után fizetendő járulék terhére érvényesíthető.

A Tbj.-nek a családi járulékkedvezményre vonatkozó, fent ismertetett szabályai 2023. év folyamán két alkalommal is módosultak. A 2023. december 1-jén hatályba lépett módosítás átmeneti rendelkezés alapján egész 2023. évre alkalmazható. Ezáltal a családi járulékkedvezmény érvényesítésének szabályai a következők:

- Ha a főfoglalkozású átalányadózó egyéni vállalkozó a járulékot az adott hónapra a göngyölt járulékalap után köteles megfizetni, akkor a családi járulékkedvezmény alapja is a göngyölt járulékalap, függetlenül attól, hogy az adott hónapban szerzett-e jövedelmet vagy sem.
- Ha azonban a főfoglalkozású átalányadózó egyéni vállalkozó a járulékot az adott hónapra a minimálbér után köteles megfizetni, akkor a családi járulékkedvezmény alapja a minimálbér, de legfeljebb a havi – adómentes vagy adóköteles – jövedelem lehet, ha a havi jövedelem kevesebb a minimálbérnél. Ebben az esetben nem érvényesíthető családi járulékkedvezmény olyan hónapra, amelyben az egyéni vállalkozó nem szerzett jövedelmet.

2023.	Átalányban megállapított jövedelem	Adóköteles jövedelem	Göngyölt járulékalap	Tényleges járulékalap	Csjk. alapja
január	300.000	0	36.000	232.000	232.000
február	400.000	0	36.000	232.000	232.000
március	800.000	108.000	36.000	232.000	232.000
I. n.év	1.500.000	108.000		696.000	696.000
április	0	0	4.000	232.000	0
május	200.000	200.000	4.000	232.000	200.000
június	400.000	400.000	4.000	232.000	232.000
I-II. n.év	2.100.000	708.000		1.392.000	1.128.000
július	0	0	200.000	232.000	0
augusztus	0	0	200.000	232.000	0
szeptember	1.284.000	1.284.000	200.000	232.000	232.000
I-III. n.év	3.384.000	1.992.000		2.088.000	1.360.000
október	596.000	596.000	400.000	400.000	400.000
november	700.000	700.000	400.000	400.000	400.000
december	0	0	400.000	400.000	400.000
I-IV. n.év	4.680.000	3.288.000		3.288.000	2.560.000

A biztosított egyéni vállalkozó a családi járulékkedvezményét havonta úgy érvényesíti, hogy az annak megfelelő összeget társadalombiztosítási járulékként nem fizeti meg az állami adóhatóságnak, a családi járulékkedvezmény havi összegét a járulékokról szóló '58-as jelű bevallásában vallja be.

A családi járulékkedvezmény havi összegét nem érvényesítheti az az egyéni vállalkozó, aki nem minősül az Sza tv. szerint családi kedvezményre jogosultnak. Erre csak a személyi jövedelemadó bevallásban lesz lehetősége, ha más családi kedvezményre jogosult (pl. az élettársa) vele azt megosztja.

A biztosított átalányadózó egyéni vállalkozó az év közben érvényesített családi járulékkedvezményről köteles az éves bevallásában elszámolni. Ha a családi járulékkedvezmény éves összege több, mint amit a tárgyévre családi járulékkedvezmény havi összegeként az egyéni vállalkozó érvényesített, a különbözet a személyi jövedelemadóbevallásban igényelhető.

Ha a biztosított egyéni vállalkozó a családi járulékkedvezmény havi összegét úgy érvényesítette, hogy a családi járulékkedvezményre nem volt jogosult, az igénybe vett családi járulékkedvezményt az adóbevallás benyújtására előírt határidőig vissza kell fizetnie, emellett a befizetési kötelezettség 12 százalékának megfelelő különbözeti bírság fizetésére köteles. Nem kell e rendelkezést alkalmazni, ha a befizetési kötelezettség a 10 ezer forintot nem haladja meg.

A családi járulékkedvezmény éves elszámolásakor

- a visszafizetési kötelezettséget személyi jövedelemadóként kell teljesíteni,
- a még igényelhető családi járulékkedvezményt a személyi jövedelemadó terhére kell elszámolni.

6.2. Heti 36 órás munkaviszony / tanulmányok folytatása mellett tevékenységet végző átalányadózó egyéni vállalkozó

Ha az átalányadózó egyéni vállalkozó e tevékenységét heti 36 órás munkaviszony, illetve tanulmányok folytatása mellett végzi, akkor a 18,5 % tb járulék és a 13 % szociális hozzájárulási adó alapja szintén a göngyölítéssel megállapított összeg.

Amíg tehát az adóévben az egyéni vállalkozó átalányban megállapított jövedelme nem haladja meg az 1 392 000 forintot, nem kell tb járulékot és szociális hozzájárulási adót fizetnie, de '58-as bevallást ekkor is be kell nyújtania a tárgynegyedévet követő hónap 12-éig, mert a biztosítási jogviszonyára tekintettel adatszolgáltatási kötelezettsége áll fenn.

Ha az egyéni vállalkozó átalányban megállapított jövedelme meghaladja az adómentes jövedelemrészt, azaz a 1 392 000 forintot, akkor a tb járulékot és a szociális hozzájárulási adót a göngyölítéssel megállapított járulék- és szocho-alap után fizeti meg szintén a tárgynegyedévet követő hónap 12-éig.

6. 3. Nyugdíjas átalányadózó egyéni vállalkozó

A nyugdíjasnak minősülő átalányadózó egyéni vállalkozó nem fizet sem tb járulékot, sem szociális hozzájárulási adót, és '58-as bevallást sem kell benyújtania.

Az egyéni vállalkozók sja- és járulékkötelezettségéről további információkat olvashat a [3. számú információs füzetben](#)